

Városi Önkormányzat
Védőnői Szolgálat
4564 Nyírmada Kálvin tér 6.

NYÍRMADAI POLGÁRMESTERI HIVATAL	
Érkezett:	2017 -09- 1 1
Szám:	2511 Melléklet:

BESZÁMOLÓ

Védőnői Szolgálat szakmai beszámolója 2016-ben végzett munkáról

Nyírmada,2017.09.08.

Beszámoló a Védőnői Szolgálat 2016. évben végzett munkájáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Nyírmada Város Képviselő-testület munkatervének megfelelően, a Védőnői Szolgálat az alábbi szakmai beszámolót nyújtja be.

A védőnői alapfeladataikat az egészségügyben meghatározott törvények - 49/2004 (V.21.) ESzCsM rendelet, 19/2009 EüM rendelet -, 26/2014 (IV.8.) EMMI rendelet módszertani útmutatók, szakmai protokollok alapján végezzük. A védőnői ellátást az OEP finanszírozza. Fenntartásáról,- az egészségügyi alapellátás körében- az önkormányzat gondoskodik. A képviselő-testület határozza meg az ellátási területet, a védőnői körzetet, ahol a feladatok végzése önállóan történik. A munkavégzéshez egészségügyi főiskolán szerzett diploma szükséges.

A szakma elismerése:

A Hungarikum Bizottság 2015. április 23.-án, a 100 éves *Magyar Védőnői Szolgálatot* HUNGARIKUMMÁ nyilvánította.

Védőnőként a legfontosabb életszakaszoknál, -a gyermekvárásnál, az újszülött fogadásánál, a családi élet kialakításánál, a kora-gyermekkorai fejlődés időszakában, a gyermekek óvodába, iskolába meneténél - vagyunk jelen a családok életében.

A kompetencia körünk egyre szélesebb, napjainkra már az egész család egészségügyi, szociális problémáinak a megoldásában is részt veszünk, humán szolgáltatásokat nyújtunk, és tanácsokat adunk a felmerülő problémák megoldására.

Védőnői körzetek Nyírmadán:

2016-ben a területi védőnői körzeteket hárman látjuk el, főállású védőnőként:

I - es körzet: Cseszlainé Szabó Katalin (terület+óvoda+iskola)

II - es körzet: Szabóné Jakab Anikó (terület+vezetői feladatok)

III - as körzet: Poórné Fodor Erzsébet (terület)

Ezen kívül helyettesítés történik Ilken (Szabóné Jakab Anikó) és Gemzsén (Poórné Fodor Erzsébet), heti két nap, megbízási szerződés szerint.

Védőnői gondozás szinterei:

1. Egészségház

Módszere: tanácsadás

helye:4564 Nyírmada Kálvin tér 6.

- Itt történnek: - a fogadóórák tartása, minden munkanapon 8-9h-ig
- a terhestanácsadások és önálló védőnői-és orvossal tartott tanácsadások hétfőn és csütörtökön 9-12h-ig
- mozgó szakorvosi szolgálatok (MSZSZ)
- gyermekorvosi minden hónap második csütörtökén 16-18-ig
- szülész orvosi minden hónap második péntekén 9-11h-ig

A tanácsadáson történő megjelenés dokumentálása történik a gondozott védőnői törzslapjába, a saját gondozási könyvébe, tanácsadási forgalmi füzetbe. Számszerűen szerepel a havi és az éves védőnői jelentésben.

Tanácsadáson történt megjelenés 2016-ban:

2016-ben	várandós megjelenés:	0-6 éves megjelenés
I. körzet:	65	92
II. körzet	144	590
III. körzet:	235	698
Összesen:	444	1380

A táblázatban foglaltak tartalmazzák a védőnői és orvossal közösen tartott tanácsadás adatait. A tanácsadáson megjelentek száma hasonló a 2015-ös év adataihoz.

2. Családok otthona

Módszere: a családlátogatás.

A családlátogatás történik a védőnői ellátás területén állandó lakcímmel rendelkező személyek, és az életvitelszerűen ott tartózkodók otthonában, esetenként munkahelyén. Az ellátási területet a képviselő-testület határozza meg, a védőnő munkaköri leírása tartalmazza (utcajegyzék). A védőnő által kötelezően felajánlott családlátogatások gyakoriságát a 49/2004 ESzCsm rendelet 3.sz. melléklete tartalmazza. Ez a szám legtöbbször eltér a valós látogatás számától, mert mindig figyelembe vesszük az egyén, ill. család szükségleteit.

2016-ben végzett családlátogatások :

	várandós	0-11hó.-ig	1-3 éves	3-6 éves	nővédelmi	összesen
I. körzet	44	75	64	51	10	244
II. körzet	179	475	335	347	66	1402
III. körzet	240	554	411	159	29	1393
Összesen:	463	1104	810	557	105	3039

A családlátogatások száma a II. és III.-as védőnői körzetben csökkentek a 2015-ös adatokhoz képest, ennek oka a helyettesítés.

3. Közösségi színterek:

Közösségi rendezvényeken való részvétel.

Városnapon a lakosság szűrése, egészséges életmódra nevelés és a mért adatok függvényében tanácsadás.

Intézményekben:

Mocorgó Gyerekházban minden hónap második szerdáján védőnői tanácsadást tartunk és választ adunk az aktuális kérdésekre.

WHO által meghatározott jeles napokon rendezvények szervezése.(Anyatejes Világnap, Egészség Világnapja, Dohányfüst-mentes Nap, Védőoltási Világnap, AIDS Világnapja stb.

A Védőnői gondozás szakterületei

Várandós gondozás:

Cél: az anya és magzat egészségi állapotának megőrzése, javítása, a várandós anya testi-lelki harmóniájának, szociális biztonságának elősegítése, a veszélyeztető tényezők felismerése, megelőzése, a családi életre, szülői szerepre, szülésre, a szoptatásra és a csecsemőgondozásra való felkészítés.

Várandós gondozás védőnői feladatai a 26/2014(IV.08.)EMMI rendelet alapján történik.

Gyermekágyas anya és újszülöttjének gondozása:

Cél: A hazaérkezést követő 24-48 órán belül történik meg az első védőnői látogatás. Ezt követően 6 hétig hetente, illetve szükség szerint látogatjuk a családot. Figyelemmel kísérjük az újszülött és az anya szomatikus és pszichés állapotát.

Védőnői feladatok a 49/2004(V.21.)ESzCsM rendelet szerint történnek.

Csecsemők gondozása:

Cél: a csecsemő egészségének megőrzése, a veszélyeztetettség és a szövődmények megelőzése, illetve a problémák megfelelő időben történő felismerése, a családi kötődés kialakításának segítése és szocializációs folyamat támogatása.

Védőnői feladatok a 49/2004(V.21.)ESzCsM rendelet szerint történnek.

Kisgyermek gondozása:

Cél: a kisdetek és kisgyermek egészségének megőrzése, testi, lelki fejlődésének nyomon követése; a veszélyeztetettség és a szövődmények megelőzése, illetve a problémák megfelelő időben történő felismerése, szükség esetén más szakmaterületek bevonása a problémák megfelelő kezelésének érdekében.

A csecsemők és kisgyermek gondozását a védőnő a 49/2004 (V.21) EszCsM rendelet alapján végzi.

Csecsemő és kisgyermek gondozása folyamán nagy jelentősége van az életkorhoz kötött státusz vizsgálat végzésének.(1,3,6,12 hónapos és 2,3,4,5,6 éves korban.) Az eltérések mielőbbi felismerése, a fejlesztés mielőbbi elkezdése nagyon fontos a későbbi életminőség alakulásában.

Nővédelmi gondozás:

Cél: A gondozás teljessége kiterjed az anyán és a csecsemőn túl a gondozási körzet többi nőtagjára, a női életszakaszoknak megfelelően prevenció célból.

A szociálisan rászorulóknak évente kb. 20 db méhen belüli fogamzásgátló eszközt biztosít együttesen az Önkormányzat és a Védőnői Szolgálat, amivel próbálunk segíteni az optimális családtervezésben.

Részt veszünk az anyaságra történő felkészülésben.

A nők védelmében nagy szerepet vállalunk a mammográfiás szűrések szervezésében, ami az emlődaganatok korai felismerésére szolgál. A szűrés a 45 év fölötti nőket érinti, a mátészalkai kórház végzi. Az Önkormányzattól nagy segítség, hogy autóbust biztosít az utazáshoz.

Védőnői ellátásban részesülők száma:

A várandós anyák, és a 0-6 éves kor körzetenként (2016.12.31.-i állapot alapján):

belül	1. körzet		2. körzet		3. körzet		összesen	
	Összes létszám	Ebből veszélyeztetett	Összes létszám	Ebből veszélyeztetett	Összes létszám	Ebből veszélyeztetett	Összes létszám	Ebből veszélyeztetett
Várandós:	5	1	13	5	18	12	36	18
Csecsemő:	8	0	26	10	34	10	68	20
1-3 éves:	11	1	40	12	64	20	115	33
3-6 éves:	16	0	125	35	94	30	235	65
Összesen:	40	2	204	62	210	72	454	136

A gondozottak száma szinte minden korcsoportban növekedett. A várandósok száma a táblázatban a 12.havi várandós létszám, az egész évben gondozottak száma több, mert ide tartoznak az előző évről (2015-ről) áthozott várandós anyák, akik még nem szültek, nem vetéltek el, nem költöztek el, valamint 2016.év folyamán újonnan nyilvántartásba vettek és beköltöztek.

Várandósok	Nyírmada I.	Nyírmada II	Nyírmada III
2016-ban gondozott	13	44	55
Veszélyeztetett össz.	3	24	37
Ebből eü.	3	11	6
Szoc.	0	1	3
Eü+szoc	0	12	28
Újonnan nyilvántartásba vett	8	25	43
Fiatalkorú	0	4	1
Halvaszülés	0	1	0

Gondozott családok számának alakulása körzetenként: (2016.12.31.-i állapot szerint)

	Gondozott családok száma
I. körzet	36
II. körzet	114
III. körzet	155
Összesen	305

Élveszületések száma:

2010-ben a születések száma: 57

2011-ben a születések száma: 75

2012-ben a születések száma: 56

2013-ban a születések száma: 73

2014-ben a születések száma: 73

2015-ben a születések száma: 52

2016-ban a születések száma :62

2016-ban koraszülöttek száma: 5 csecsemő

Csecsemőhalálozás: 1 csecsemő (29.hétre született 580 gr.)

Védőnői munka az oktatási intézményekben:

Az oktatási intézményekben a védőnői munka előre egyeztetett munkaterv szerint történik. Óvodában szűrővizsgálatok kötelezően nincsenek, de a beiskolázandó gyerekek iskolaérettségi vizsgálata az eddigi gyakorlat alapján megtörténik. Az óvodás korú gyermekek fejlődésének nyomon követésére a státuszvizsgálatok alkalmasak. Általános iskolában az ún. index osztályok (2, 4, 6 és 8. évfolyam) vizsgálata kötelező minden tanítási évben. Ekkor testsúly és testmagasság mérése ,látásélesség és színlátás vizsgálata , hallásvizsgálat , vérnyomás ellenőrzése és orvosi vizsgálat történik. Ortopédiai vizsgálat 5. osztályban. Kampányoltások: 6 és 7. évfolyamon. Óvodában és az iskolákban tisztasági vizsgálatot havonta, ill. szükség esetén , fejtetvesség előfordulásakor két hetente végez az iskola védőnője. A veszélyeztetett gyermekek eseteinek megbeszélése az iskola gyermekvédelmi felelősével történik, de folyamatos a kapcsolattartásunk a Gyermekjóléti Szolgálat képviselőjével is. Egészségnevelő előadások a tanév során több alkalommal történnek. Orvosi feladatokat az óvodában és az alsó tagozaton Dr Nyéky Tamás, felső tagozaton Dr Szöllősi Gábor lát el.

Kapcsolatok:

A családok egészségének megőrzése érdekében hatékonyan együttműködünk:

- háziorvosokkal, gyermekorvosokkal, szinte napi rendszerességgel,
- gyakran konzultálunk gyermekgyógyász, nőgyógyász szakorvosokkal, egészségügyi szakdolgozókkal,
- Szociális intézményekkel, dolgozókkal,
- Gyermekvédelmi Szolgálattal napi kapcsolatban vagyunk,
- Járási Gyámhivatallal,
- Nevelési Tanácsadóval, pszichológussal,
- Oktatási, nevelési intézményekkel

Tárgyi feltételek:

A tanácsadó felszereltsége megfelel a törvényben meghatározottaknak. Tárgyi feltételek adottak. Az épület nyílászáró cseréje és külső szigetelése pályázati forrásból megtörtént. Szükség lenne egy belső felújításra, festésre is. A falak a többszöri csőtörések miatt több helyen feláztak, ledobódtak.

Szakmai ellenőrzés

Szakmai ellenőrzésünk minden évben többször van. Az ellenőrzést a Vásárosnaményi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztályának járási szakfelügyelő védőnője és a népegészségügyi, közegészségügyi – járványügyi felügyelője végzi. Az ellenőrzésről jegyzőkönyv készül. Hiányosságok 2016-ben sem voltak, intézkedési javaslat nem történt.

Összegzés:

Munkánk során tapasztaljuk, hogy a családok egyre több szociális problémával, anyagi nehézséggel küzdenek, ami a gondozási munkánkat is megnehezíti. Sokszor nehézséget okoz az alapvető babaápolási, gondozási dolgok beszerzése.

Sok esetben a vizsgálatokra történő beutazás költsége is nagy terhet ró a családokra. Továbbra is azt tapasztaljuk, hogy főként a hátrányos helyzetű kismamák közül egyre több a fiatalos terhesség (14-18 éves életkor).

A társadalmi, gazdasági nehézségek egyre több családban éreztetik hatásukat. Sok családban gondot okoz a gyermekek megfelelő ellátása, egyes szülők többszöri felszólítás ellenére sem hozzák el gyermeküket védőoltásra, státuszvizsgálatra. Egyes családokban megoldhatatlannak látszó probléma a fejtetvesség. Ezen területeken a szakemberek összehangolt munkája ellenére is csak kismértékű, átmeneti javulás észlelhető.

Fenti okok miatt évről évre több jelzéssel kell élnünk a Gyermekjóléti Szolgálat felé.

Változások 2017-ben

A 2017-es változásokról már 2016-ban hallottunk, a beszámoló elkészítésekor pedig már alkalmazzuk is.

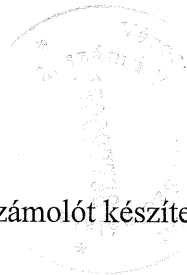
Idén január óta a jogszabályok változása miatt egyetlen család sem mondhat le a védőnői gondozásról, amennyiben valaki nem működik együtt a Védőnői Szolgálattal, akkor azt jeleznünk kell a Gyermekjóléti Szolgálatnak és a Gyámhivatalnak.

2017 szeptember 1. után kötelező a vizsgálatok elvégzése: 1,2,3,4,6,9,12,15,18 hónapos, 2, 2 és fél, 3,4,5,6,7 éves korban. Emellett a szülői kérdőíveket is ki kell töltenünk a 3 hónapos kor kivételével minden alkalommal. Ez rengeteg idő, rengeteg fénymásolási teher. A csecsemő tanácsadási időnk körzetenként heti 2*2 óra, ahol ezeket a vizsgálatokat eddig is végeztünk, de mostantól dupla annyi gyermeket kell egy hónapban státuszolnunk. Ennek kivitelezése is a gyakorlatban fog majd kialakulni, valószínűleg növelni kell -ÁNTSZ engedéllyel- a tanácsadási időket is, de ez sajnos csökkenteni fogja a tényleges látogatásra fordítható időnket.

A védőnői szűrővizsgálati lapok is változtak, illetve teljesen újak kerültek be, így azokat is újra kell nyomtatnunk, esetenként 2 példányban, hiszen nekünk a szülő aláírásával igazolnunk kell a státuszvizsgálat megtörténtét. Mint ahogy a gondozási tervek megismerését, átvételét, a különböző tájékoztatók átadását és a védőoltásokról való értesítéseket is aláírással kell igazolnunk. Ez hatalmas papírmunka.

A védőnői szűrőlapok és a szülői kérdőívek az alábbi oldalon elérhetőek, ha valaki tanulmányozni szeretné őket: www.gyermekalapellatas.hu.

Mindezek mellett a veszélyeztetettség felmérése érdekében ún. rizikó kérdőíveket kell kitöltenünk az újonnan jelentkezett várandósokkal, az újszülöttel hazaérkező szülőkkel és a kisgyermeket nevelő szülőkkel akkor, ha az életkörülményekben (egészségi, környezeti) változás történt, illetve minden kisgyermeknél, aki újonnan beköltözik a területi védőnő körzetébe.

Szabóné Jakab Anikó

A beszámolót készítette: Szabóné Jakab Anikó

Nyírmada, 2017.09.08.